waren met een witgrijs ciment van groote hardheid verbonden. Merkwaardig is het dat verschillende brokken mortel, die men een paar meter verder in de tranchee ontmoette rood waren. In het afgebroken gedeelte, dat boven den grond uitstak, was dus ook wel rooden mortel aangewend geworden. Het parement van den muur was afgebroken en de basis bleek breeder dan het bovengedeelte. Bij meting vonden we 1.90 m. aan het bovendeel van den muur en 2.40 m. na wegname der losse blokken onder in de tranchee.

De grachten. — Voor den omheinigsmuur der eerste eeuw, ontmoette men overal een dubbele gracht. Men kon ze hier goed erkennen, maar het is jammer dat de tranchee niet diep genoeg daalde, zoodat de spitse punten der grachten zich beneden den bodem der tranchee bevonden. In alle geval op 2.25 m. diepte had de eerste gracht nog 3 m. en de tweede 7.70 m. breedte. Zoo gemeten, ontmoette men op den bodem der tranchee de eerste gracht op 5 m. afstand van den omheiningsmuur en de tweede op 20.50 m. In deze grachten werden nog Romeinsche potscherven gevonden.

Op deze en andere vondsten komen we wel eens weer.

G.S.

Oudheidkundige bezoeken te Tongeren

ZOOALS VOORHEEN !

Wij lezen in **Postrijder** van **14 October 1865 :**

« Sedert dat onze stad aan den ijzeren weg verbonden is, ziet men dagelijks meer en meer vreemdelingen onze oude Lieve Vrouw kerk komen bezoeken en de kunstvoorwerpen bewonderen welke onze trotsche tempel bevat.

» Onder de bezoekers die verleden week hier aengekomen zijn hebben wij bemerkt MM. Chalon, Piot en Decurte, werkelijke leden der koninklijke Commissie der monumenten, vergezeld van M. den bouwmeester Jaminé zoon en van M. Rousseau, secretaris der commissie die de kleine fraaie kerk van Berg bij Tongeren waren gaen bezichtigen. Verleden Dinsdag hebben deze heeren O.L.V. Kerk van Tongeren bezocht en in tegenwoordigheid der leden van den fabrijkraed en der briefwisselende leden van Tongeren hebben zij met veel belangstelling de werken der restauratie onderzocht. Het koor en de gekleurde vitralen **hebben bijzonder hunne aandacht gevestigd.**

» 's Anderdags werd onze hoofdkerk bezocht door M. Reichensperger, raedsheer bij het hof van beroep van Keulen. Deze beroemde oudheidskundige heeft 5 uren besteed aen het onderzoek onzer oude collegiael en haer schat. De relikwie-kas van het H.Kruis dragende het afbeeldsel der tien eerste bisschoppen van Tongeren, die der H.Ursula, en vooral het nieuw altaer hebben aenhoudend de aendacht geboeid van dezen kundigen man die eene der eerste plaetsen bekleedt tusschen de voortzetters van de restauratie der cathedrael van Keulen ».

Vrede of Oorlog

In een ander artikel toont ons blad duidelijk dat het evenals zooveel andere organen der drukpers optreedt voor het behoud van den vrede, en gebeden voor dit doel aanbeveelt. Maar oorlog komt toch regelmatig weer, als beproeving van Gods hand, als kastijding wegens het overtreden van de geboden, als uitvloeisel van Zijn eindelooze raadsbesluiten. Herhaaldelijk heeft men getracht een beter middel ter oplossing van de geschillen der volkeren **te vinden** en men is niet verder gevorderd dan vroeger. Ongetwijfeld de Volkenbond door President Wilson uitgedacht had een machtig hulpmiddel kunnen worden, doch het stelsel leed een eerste schipbreuk, wanneer ondanks Wilson's pogingen de Vereenigde Staten weigerden mede te doen, omdat Engeland, dank aan zijn Dominions, over te veel stemmen beschikte. Dat was een eerste uiting van fierheid over eigen macht. Deze zou zich herhaaldelijk toonen bij het uittreden van machtige landen als Japan, Duitschland en bij zekere verklaringen van den grooten machthebber van Italië, Mussolini. Men oordeele over deze feiten zooals men wil maar ze toonen dat het hier immer nog aankomt op het recht van den sterkste. Wie de grootste macht heeft als leger, als vloot, als geld, als invloed, legt dikwijls het stilzwijgen op aan de stem der rechtvaardigheid. En deze zou boven alles moeten uitklinken opdat de Volkenbond kalm en geregeld zou werken. Zoover zijn we jammer genoeg nog niet gekomen, en de dichters die toch wel idealisten zijn, houden het ons voor.

In de eerste plaats Guido Gezelle. Men leze zijn ontboezeming hieronder en men zal toegeven dat het in onzen tijd nog steeds noodig blijft den ouden stelregel te volgen : « Indien men vrede wil zal men zich tot den oorlog uitrusten ». Indien ons land, evenals in 1914, een verdedigde stelling vormt, waar een vijand niet zonder verlies aan manschappen en aan tijd kan doorgeraken dan zal men ons met rust laten. Men kan zelfs sterker zijn dan in 1914. Dat België, zelfs als het een goed uitgerust leger en goed verdedigde versterkingen heeft op het gedacht zou komen zelf oorlog te verklaren, dat zal niemand gelooven. « **Maak dat aan de ganzen wijs** » zal een in open lucht werkende boer, met zijn gezond verstand antwoorden aan dengene die spreekt of schrijft van de oorlogszuchtige drijverijen onzer Regeering.

Zichier hoe Guido Gezelle op 29 April 1895 de zaken inzag, en met treffende beelden voorstelt :

OORLOGE.

'**t** Is oorloge, oorloge is 't.
waar menschen zijn, en dieren ;
't gevecht zit al dat leeft,
geboortevast, in 't been :
bewentuigd is het ros,
bewapend staan de stieren
afgrijslijk ; hond en kat
strijdzuchtig zijn. Het kleen
zoet honigbietje weet
zijn gift te laten leken
in 's vijands wonden ; 't weet
zijn moordend mes hem, en
zijn bitterheid, in 't lijf
zoo noodig neer te steken,
dat ook het zoete zeem
onzoet hem smaken zal !
De duive, zonder haat,
het lam, dat liet hem binden ;
't onbooze keverken,
het nietje zonder straal ;
wie, zonder krijgsgeweld,
wie zal 't, o Heere, vinden,
dat onkamplustig is
dat vrij van de oude kwaal ?
't Is oorloge, oorloge is 't,
waar menschen zijn ; de dieren
verscheuren ondereen
malkanderen ; de dood
tot in de wolken zit
en spiedt mij !.... Goedertieren
Verlosser, vrede zijn,
waar zal 't ? — In uwen schoot !

Stads- & Provincienieuws.

TONGEREN. — Feestelijkheden van 15 Sept. 1935. — Tongeren heeft plaats genomen tusschen de steden welke door geleerden, kunstenaars en toeristen met de meeste belangstelling bezocht worden.

De jongste oudheidkundige opgravingen hebben de aandacht gevestigd op onze aloude stede, waarvan de aantrekkelijkheid nog vermeerderd is geworden door de inrichting van het Museum van 't Hospitaal, de volledige herinrichting van het Oudheidkundig Museum en het bewaren van den ondergrondschen Romeinschen Toren der IVe eeuw.

Met de medewerking van de « Wetenschappelijke en Letterkundige Vereeniging van Limburg » en den kring « De Vrienden van Tongeren » is men er toe gekomen een steeds toenemend toeristisch leven in onze stad te ontwikkelen.

Het Gemeentebestuur van Tongeren, willende hulde brengen aan al diegenen die meegewerkt hebben om het oudheidkundig of artistiek bezit der Stad te verrijken of te doen kennen, heeft besloten over te gaan tot de **Plechtige Inhuldiging der Musea en van den Romeinschen Toren** en eene reeks feestelijkheden in te richten op Zondag 15 September 1935.

De Heer Bovesse, minister van Openbaar Onderwijs, heeft wel willen aanvaarden zijne hooge bescherming te verleenen aan deze plechtigheid, welke hij het inzicht heeft bij te wonen.

De Heer Verwilghen Gouverneur van Limburg, is insgelijks uitgenoodigd geworden.

Voorzien wordt dat talrijke personaliteiten dien dag te Tongeren zullen aanwezig zijn.

Het programma werd vastgesteld als volgt :

Om 11 u. 's morgens, ten Stadhuize, academische zitting en huldebetooging ter eere van hen die bijdroegen om de faam en de aantrekkelijkheid onzer stad te vermeerderen.

Om 12.30 u., feestmaal per inschrijving, op het Stadhuis.

Om 15 u. optocht der scholen en maatschappijen van Tongeren.

Om 15.30 u., bezoek der Basiliek en haar Schat. — Inhuldiging der Musea en van den Romeinschen Toren.

Om 22.30 u., groot Vuurwerk.

Het Gemeentebestuur noodigt iedereen uit zich bij deze huldebetooging aan te sluiten en bijtredingen zonder verwijl wel te willen inzenden, aan den Heer Burgemeester der Stad Tongeren.

De damen zijn ook uitgenoodigd.

Men kan uitnoodigingen bekomen op het gemeentesecretariaat.

Voor het Gemeentebestuur van Tongeren :
De Secretaris, Jos. VANCLEE. — De Burgemeester, Paul NEVEN.

Ouders ! Zendt uwe dochters naar de BEROEPSCHOOL VOOR MEISJES, Putstraat, 33-35 — Tongeren
onder toezicht van den Staat.
— LINNENNAAD — SNIJKUNDE — CONFECTIE — SIERNADEN TEEKENEN.
Algemeene Leervakken : **Moedertaal — Fransch — Rekenen — Huishoudkunde — Wellevendheid.**
Gediplomeerde leeraressen.
De klassen hernemen op 17 September.

— Prijs van eerlijkheid. — De jaarlijksche prijs van eerlijkheid ten bedrage van 200 frank en zal op Maandag 9 September 1935 uitgeloofd worden aan den inwoner dezer stad (man, vrouw of kind) die zich sedert 1 September 1934 door de schoonste daad van eerlijkheid zal onderscheiden hebben.

Het Gemeentebestuur.

— Diefstallen. — Dinsdag nacht zijn dieven binnen gedrongen in den Watertoren, achter het Casino. Allerhande werktuigen, toebehoorende aan den waterleidingsdienst, evenals looden buizen en koper, werden buitgemaakt. De politie heeft een onderzoek ingesteld.

— Bij Willaers, op Luikersteenweg, brachten de dieven insgelijks tijdens den nacht een bezoek en maakten zich meester van eene hoeveelheid hennen.

Ondanks het onderzoek der politie heeft men tot nu toe het spoor der dieven niet ontdekt.

— Priesterwijding. — Onze stadsgenoot de E.P. Jozef Jageneau, van de orde der Jezuieten zal op 24 Augustus aanst. te Leuven de H. Priesterwijding ontvangen uit de handen van Z. Exc. Mgr. Perier, S.J. aartsbisschop van Calcutta.

Hij zal zijne Plechtige Eeremis opdragen in de Basiliek van O.L.Vrouw te Tongeren, op Dinsdag 10 September, te 10 ure.

— Eerste Mis. — Dinsdag heeft onze jonge stadsgenoot, de E.P. Diricken, van de Orde der Minderbroeders in de Basiliek van O.L.V. zijn eerste plechtig Misoffer opgedragen.

Rond half tien, werd de jonge priester aan de ouderlijke woning, Statielaan, afgehaald en stoetsgewijze en onder blij klokkengelui, naar de Basiliek geleid. Talrijke priesters, kloosterlingen, evenals afgevaardigden van de katholieke vereenigingen en jeugdorganisaties, met hunne bontkleurige vlaggen namen deel aan den optocht. Al de huizen der Maastrichterstraat waren bevlagd, en gaven aan deze straat, op dezen schoonen zomerschen morgen, een prachtig en feestelijk uitzicht.

Ook de Basiliek was versierd gelijk op de groote feestdagen en aan den ingang bemerkte men volgend jaarschrift :

Moge De Jonge TongersChe prIester
ChrIstUs VUrIgste WensChen Lange Jaren
VoLbrengen.

Aan het altaar wordt de nieuwe priester bijgestaan uitsluitend door Minderbroeders, en het gelegenheidssermoon wordt insgelijks door een medebroeder gepredikt, namelijk E.P. Cyrinus, die menig traan van ontroering aan de oogen zijner toehoorders wist te ontrukken.

Deze schoone plechtigheid eindigde met het Te Deum en de zegen met het Allerheiligste.

Zeggen wij ook dat de Basiliek gevuld was met eene talrijke schaar geloovigen, en dat gansch het katholiek Tongeren medejubelde op dezen schoonen feestdag.

Wij sturen onze beste gelukwenschen aan den jongen priester en aan zijne gelukkige ouders. Moge de Heer zijne priesterlijke loopbaan met vele zegeningen begunstigen, en O.L.V. van Tongeren hem steeds hare bescherming verleenen.

DE SCHOONE REIZEN
Huwelijksreizen of per Groep
Rome (Italië) : 11 September.
Lourdes : 2, 12 en 23 September.
Lourdes : (per autocar) 2 September.
Schrijven :
« DE GROOTE BEDEVAARTEN »
23, Kemmelberglaan, 23, BRUSSEL.

— De Boerinnenjeugd van Haspengouw. — Welgelukte vergadering te Tongeren. — Zondag was de stad Tongeren ingenomen door de Boerinnenjeugd van Haspengouw, die eene algemeene vergadering belegd had. Men zag in de straten niets dan meisjes met vale potsen, opgekomen uit heel Haspengouw en vol geestdrift.

De dagorde werd ingezet met een plechtig Lof, waaronder Z.E.H. Deken Verjans een heerlijk gelegenheidssermoon hield. De kerkelijke plechtigheid werd besloten met de toewijding van den Boerinnenjeugdbond aan O.L.Vrouw.

Na een optocht door de straten, begaf men zich naar het feestlokaal, waar de algemeene vergadering gehouden werd, vereerd met de tegenwoordigheid van E.H. Ansay. Juffr. Cardyn hield de gelegenheidstoespraak waarna de verslagen voorgedragen werden. Dan volgden spreekkoren, reidansen, deklamaties, zang, enz., zoodat het aangenaam gepaard ging aan het nuttige. En de schoone dag verliep in de allerbeste stemming.

— De paardenmarkten te Tongeren. — In 1865 hadden er slechts elf paardenmarkten plaats te Tongeren. Eene twaalfde paardenmarkt die welke in de maand April plaats heeft, werd slechts later door het **gemeentebestuur** opgericht. Als een bewijs hoe belangrijk deze markten op dat tijdstip waren, leze men het volgende wat wij overschrijven uit den **Postrijder** van 23 December 1865 :

« Op de paerdenmarkt van verleden Donderdag zijn 493 paarden tekoop gesteld geworden. Op de elf jaermarkten die gedurende dit jaer in onze stad plaets gehad hebben, werden 5695 paerden tekoop gesteld. De volgende opgave geeft het getal paerden te koop op elke jaermarkt van 1865:

12 January	535	paerden
9 February	476	»
30 Maert	780	»
4 Mei	247	»
8 Juny	569	»
24 July	625	»
10 Augustus	340	»
14 September	767	»
19 October	449	»
16 November	414	»
21 December	493	»
Totael :	5695	

» Gedurende het jaer 1863 beliep het getal tekoop gestelde paerden 4662 ; in 1864 bedroeg hetzelve 5225 ; dit jaer is het geklommen tot 5695.

— Wij vernemen met genoegen de benoeming van M. Dr. Smolders, leeraar aan het Koninklijk Atheneum te Hasselt, als prefekt van het Atheneum alhier. We heeten den geleerden geschiedkundige van harte welkom in onze stad, waar hij behalve zijn zware taak, stof voor zijn geliefkoosde studiëen zal vinden.

Vertrek. — Met spijt zien wij vertrekken M. Van de Poel, prefekt van het Koninklijk Atheneum in dezelfde hoedanigheid overgeplaatst naar Hasselt. Hij had zich hier in Tongeren doen achten en beminnen. We betreuren voor de plaatselijke studiën den geoloog die heengaat. Maar in dit opzicht kan hij ons toch nog trouw blijven. We hopen en wenschen het.

— Het 12e Linieregiment te Tongeren. — Aanstaanden Dinsdag 27 Augustus 1935, zal het 12e Linieregiment dat zich van Luik naar 't kamp begeeft, te Tongeren vernachten en onze stad zal een duizendtal soldaten moeten herbergen.

Bij deze gelegenheid heeft de heer Kolonel van het 12e Linieregiment wel willen toestaan dat zijn uitmuntend muziekkorps onder leiding van den heer Kapitein muziekoverste Verhaeghe om 6 uren 's avonds een concert zou geven, op het kiosk van de Groote Markt.

Zichier het programma van dit kunstconcert :

1) Falstaff, Marche	Wijngaard
2) Cador, openingstuk	Brusselmans
3) Het Land van den Glimlacht bloemlezing op de operet bewerking	Lehar F. Rogister
4) De Magyarsche Zangen, Hongaarsche fantasie bewerking	E. Tavan G. Baillien
5) Polovtsche Dansen uit «Prins Igor» Opera	A. Borodine
6) Donau-legenden, gevolg van walsen	Fucik

— Wereld-Congres der K. A. J. — Zaterdag avond om half acht in de Basiliek van O.L.Vrouw : plechtige Congres-wake door den Z.E.H. Kanunnik R. Verjans, Pastoor-Deken. — Biechtgelegenheid.

Iedereen is verzocht en welkom.

Zondag 25 Augustus, om 5 uur : gezamentlijke H.Communie-Mis in de O.L.Vr. Basiliek. Daarna kunnen alle deelnemers : Kajotters, ouders of vrienden der K.A.J. koffie krijgen in den Volksbond.

Om 6 uur : Optocht naar de Statie (in rangen van 3 — Orde en tucht gevraagd).

De trein vertrekt om 6.20 uur.

Terugkeer te Tongeren 's avonds om 11.20 uur.

Tot Zaterdag middag kan men nog inschrijven (5 fr. voor Congreskaart plus 22.30 fr. voor reiskaartje).

Reeds 215 Tongenaren nemen deel aan het Congres.

Leve de K.A.J. — Leve Tongeren.

— Mulken-bij-Tongeren. — Plechtige Octaaf van St-Gillis. — De jaarlijks zoo druk bijgewoonde octaaf van St-Gillis begint op Zondag 1 September.

Gedurende de Octaaf wordt alle dagen de H.Mis gelezen om 7 en 9 uur. Het Lof is 's namiddags om 6 uur. De dag van het feest, 1 September, en op de Octaafdag, 8 September, wordt om 9 uur een plechtige Hoogmis gezongen. De zegen van St-Gillis, de broodwijding en de relikwievereering geschiedt den ganschen dag door.

St-Gillis wordt vooral aanroepen als beschermheilige der kinderen.

— Tongeren en omgeving. — De weg van Tongeren naar Maastricht is dus versperd van af Berg tot Genoels-Elderen. De verbeteringswerken zijn aangevangen en het verkeer is omgeleid langs 's Heeren-Elderen van éénen kant, langs de Viséweg van den anderen kant. De firma Montoisy aannemer dezer werken, is begonnen met een dozijn werklieden, en zal hoogstens een zestigtal werkkrachten gebruiken, om deze aanneming van verschillende millioenen uit te voeren. Dat is ver van eene opslorping der werkloosheid zooals de menschen zich dat voorstellen. Zoo was 't te Tongeren met de werken der rioleering, zoo is 't op de oude baan van Napoleon. Men vraagt zich af, met welk doel men het werk, van den Franschen keizer moderniseert en of de hier gebruikte millioenen niet beter konden besteed worden.

— Sterfgeval. — Maandag had in de Basiliek van O.L.V. onder algemeene deelneming, de plechtige lijkdienst plaats van Dame Josephine Vandervelden weduwe in eerste huwelijk van M. Mathieu Loix, echtgenoote van M. Pierre Meertens, geboren te Tongeren den 11 Juni 1855, en godvruchtig overleden den 16 Augustus 1935.

De betreurde overledene was eene voorbeeldige echtgenoote, en eene deugdzame moeder. Om haar minzame omgang, hare dienstvaardigheid jegens iedereen, genoot zij de achting van allen die haar kenden.

BYRRH
Krachtige kinawijn

RUTTEN. — Op Zondag 25 Oogst zullen we te Rutten weer een luisterrijk muziekfeest hebben. De vijf beste maatschappijen van 't omliggende zullen hun mooiste stukken ten gehoore geven. Aan plezier en leute zal 't niet ontbreken. Allerhande volksspelen, laatste nieuwigheden. Dus iedereen houde 25 Oogst vrij.

Optocht om 2 uur (z.n.)

Het Bestuur.

LAUW. — Sterfgeval. — Maandag overleed godvruchtig in den Heer, **M. Willem Walmach**, echtgenoot van Dame Anna Van Ormelingen.

De betreurde afgestorvene was geboren te Piringen den 4 Maart 1864. Hij was een deugdzaam en rechtschapen man, door iedereen bemind en thans algemeen betreurd.

BORGLOON. — Huldebetoog. — Verleden Zondag namiddag had alhier op het postkantoor een aandoenlijke plechtigheid plaats.

Al de beambten en postboden van het plaatselijk postkantoor en omliggende hulpkantoren, afhangende van Loon, waren te zamen gestroomd in een intieme vergadering.

Het gold den heer Malherbe, postontvanger alhier sinds 14 jaren, te huldigen en te bedanken ter gelegenheid van diens aftreden wegens het bereiken van de ouderdomsgrens op pensioen gesteld.

De hoofdcommis, de heer Bouderen, zijn getrouwe meewerker, las in naam van het personeel van Loon en van de hulpkantoren Wellen, Cortessem, Jesseren en Hex, een aandoenlijk overzicht van de loopbaan van den verdienstelijken ambtenaar, en bood hem, namens al de postmannen, een toestel voor rookers aan met een prachtige pijp !

De heer Malherbe, na bedanking voor den fraaien ruiker en het geschenk, noodigde zijn meewerkers in zijn woonhuis, en menig glas werd er geledigd op de gezondheid van den op pensioengestelde.

M. Malherbe gaat wonen te Tongeren.

Als opvolger van M. Malherbe, is te Borgloon aangeduid de heer Drapier-Van Geertruiden, die overgeplaatst is met promotie van Lommel naar Borgloon.

EYGENBILSEN. — Kunstconcert. — Ten einde de muziekminnaars van Eygenbilsen en omgeving eens iets fijns te laten hooren, heeft het bestuur der Koninklijke Harmonie Aurora besloten, den befaamden Alexis Herlozkring van Hasselt uit te noodigen, om alhier op Zondag 25 Augustus aanstaande, in de weide van den Heer Peter Boelen Hartenberg, een uitgelezen kunstconcert te komen geven.

Deze flinke Harmonie, onder de kundige leiding van den heer Jef Peeters, heeft sinds ettelijke jaren in vele muziekwedstrijden, zoowel nationale als internationale, in eerste- en eere-afdeeling de grootste onderscheidingen weten te bemachtigen.

Zichier wat we te hooren zullen krijgen :

1) Merckem, March	W. Hupperman
2) Keizer Tiberius, Ouverture	G. Vandermeulen
3) Ik ken een lied	Willem De Mol
4) Herbergprinses, Opera	Jan Blockx
5) Washington Grays, March	Grafulla
6) De Belgische Natie, Ouverture	Peter Benoit
7) Terug naar 't vaderland	Paul Gilson
8) New Life, Wals	Komrak
9. Klokke Roeland, March	Edgar Tinel

Te oordeelen naar de samenstelling van dit programma en naar de faam, die deze bekwame maatschappij sinds jaren geniet, mogen we ervan verzekerd zijn, dat we dien dag eens zullen kunnen genieten van eenige brokken mooie, ware en veredelende kunst.

Laten we hier nog aan toevoegen, dat na dit concert, hetwelk zal duren van 4 tot 6 uur, er allerlei vermakelijkheden zullen plaats hebben, waaronder cramignon en zoo meer. Ook zijn onze welgekende koks en kokinnen reeds druk in de weer aan patisserie en hors d'oeuvre's.

In geval van slechts weder zal het feest te allen tijde doorgaan in de ruime zaal « Aurora » waar 450 personen gemakkelijk kunnen plaats vinden.

Het Bestuur der Aurora.

VROENHOVEN. — Kermis. — Op Zondag 1 September vieren wij onze jaarlijksche kermis. Aan vermakelijkheden zal het niet ontbreken : daar heeft de Jonkheid van Vroenhoven, met de medewerking der Fanfare voor gezorgd.

's Zondags om 4 ure hebben in de feestweide allerhande volksspelen plaats, zoowel voor de mannen als voor de vrouwen.

's Maandags om 3 uur, wordt de nieuwe kapitein der Jonkheid afgehaald, gepaard met talrijke vermakelijkheden. 's Dinsdags, van af 4 uur, voortzetting der feestelijkheden, en 's Woensdag om 4 ure, groot cramignon, gevolgd door de begrafenis van de kermis.

ST-HUIBRECHTS-HERN. — Missiefeest. — Ons heerlijk en welgelukt Missiefeest is ten einde. Ten einde in werkelijkheid, maar niet in gedachten der ijverige missiebietjes, onze brave menschen, weldoeners der Missies. Troostrijker dagen kan een Missionaris en priester, al zelden bijwonen. Welk een sympathie voor het plaatselijk Missiewerk ! Welk een belangstelling voor de bekeering van Congoland. Donderdag 15 Oogst is een ware triomfdag geweest. Vrijdag en Zaterdag heeft het studenten volkje van Tongeren en Hoesselt er aangehouden ons een bezoekje te brengen. Zondag 18e werd de Tentoonstelling gesloten met een tweede en derde filmvertooning. Hierin hebbe[...]

REGELMATIG PURGEEREN IS EEN WAARBORG VAN GOEDE GEZONDHEID
ROODE PILLEN van **L. DEPUIS** met geconcentreerd sap van planten, purgeeren goed maar zacht zonder buikpijn noch ongemak, en veroorzaken de aanpassing niet
OPPERMACHTIG TEGEN VERSTOPTHEID, ONZUIVER BLOED, SLECHTE MAAG.
5 Fr. DE DOOS IN ALLE APOTHEKEN.

EEN ENKEL CHICOREI OP DE TENTOONSTELLING heeft een Stand : het is de Chicorei Pacha die de grootste voortbrengst heeft in België en de tweede grootste van de geheele wereld.
GEBROEDERS VANLAER. *** **96-100, BRUSSELSTRAAT, HALLE** *** **HUIS GESTICHT IN 1825.**

OP 9.300 METER HOOGTE !

Nieuw record van twee Belgische vliegers. — Zaterdag 17 dezer stegen adjudant Carijn en luitenant-geneesheer Steyns van het vliegplein van Evere op, aan boord van een verkenningsvliegtuig van het leger, ten einde eene hoogtevlucht te ondernemen. Na 45 minuten zag men de vliegers wederom verschijnen en na enkele sierlijke cirkels op het plein neerkomen waar zij hunne barografen lieten nazien.

Deze duidden aan dat het vliegtuig eene [...] 9300 meter, zoodat

DOODELIJK VERKEER-ONGEVAL TE ZONHOVEN.

Motorijders op elkaar gebotst. — In den nacht van Donderdag op Vrijdag kwam het tot eene zware botsing te Zonhoven tusschen twee motorijwielen waarop zich vier soldaten bevonden.

De schok was zeer hevig en de vier opzittenden werden ten gronde geslingerd en gewond. Men bracht hen naar het gasthuis te Beverloo. Een der soldaten was het been verpletterd. Men ging dadelijk over tot het afzetten van dit verminkte lichaamsdeel. [...] slachtoffer is niettemin Vrijdag [...]

Uwe gezondheid is de hoofdzaak gedurende uwe vacantiereizen!

[...]t al kleine ongesteldhe[...], kunnen de genoegens [...]er overheerlijke dagen [...]rgallen. **Hoofdpijn**, [...]**orts**, of **Vermoeienis** zul[...] spoedig bestreden wor[...]n, als gij in uw reiskoffer [...]n plaatsje hebt voorbe[...]uden aan de "Wit Kruis" [...]bletten.
[...]anneer U een gevoel van [...]behaaglijkheid beklemt, [...]ngevolge van een lichaelijke overspanning ; een [...] te vermoeiend nachtfeest, [...] een verkoudheid, veroor[...]aakt door langdurig baden [...]eem dan vlug een "Wit [K]ruis" tablet. Na een wei[...]ig rust is de ongesteldheid [...]erdwenen, en zijt gij weer [f]risch en opgewekt.
[...] KRUIS
[...]pt werkelijk
BELGISCH PRODUCT
AFDOEND EN GOEDKOOP
[...] : Apotheek Tuypens. Sint - Niklaas - Waas.

Bijvoegsel aan «De Postrijder» van 24 Oogst. — N° 34.

Boekenkennis

J. PAQUAY, Tongeren, Gids en Oudheidkundig Inventaris, Tongeren, 135. Prijs 10 fr.

Dit werk tellende 91 blz. en 76 platen op geglaceerd papier buiten tekst komt te goeder uur, want de Vlaamsche Gids van **Tongeren** door denzelfden schrijver was reeds lang uitgeput. Het werk verdient alle aanbeveling en vertrouwen want M.Paquay, zooals Mgr. Simenon het verleden jaar in een voordracht verklaarde, mag als de geticuleerde geschiedschrijver van Tongeren aanzien worden. Hij omvat in een blik al de perioden van de Tongersche geschiedenis, en weet dus alle deelen met het vereischte evenwicht te behandelen. Daarenboven heeft hij zooveel geschiedkundige documenten te Tongeren en elders uitgepluisd, dat hij steeds de juiste bron, de juiste beteekenis kan aangeven. Wij heeten dit werk dan ook hartelijk welkom en bevelen het aan bij degenen die het inzicht hebben Tongeren te bezoeken. Ook aan degenen die Tongeren bezocht hebben, en dan te huis nog eens willen nadenken over hetgeen ze in België's oudste stad te zien kregen.

G. S.

PROF. IONIDES, Einsteins Relativitätstheorie grundlich widerlegt, Yokohama, 1935.

Men zie verder een overzicht van bovenstaand werk door den Nederlandschen professor T. Hettes Hettema die M. Ionides, schrijver van bovenvermeld werk persoonlijk kent en zijn wetenschappelijke waarde hoogelijk prijst. Alleen een vooraanstaand geleerde kan over zulke vraagstukken als die, waarom het gaat in het werk van Einstein, medespreken. Immers men treedt hier in het domein der hooge mathematieken. En dan worden spoedig de talrijke leerlingen en leeraars van mathematieken uitgeschakeld. Zooals de beroemde psycholoog Binet deed opmerken : « Naar » mate de mathematieken tot grootere hoogte » te reiken, vermindert met duizelingwekkende snelheid het getal dergenen, die » nog begrijpen. Toen men onlangs het » mathematiek vermogen van Henri Poincaré vierde, deed men uitschijnen dat » er waarschijnlijk in gansch de wereld, » niet meer dan tien menschen leefden, in » staat om zijn beredeneeringen te volgen ».

Omdat men Einstein niet begrijpt, kan men dus zijn stellingen nog niet ongerijmd noemen. En dat hij minder bevoegd is, in opzicht van talenkennis zooals men verleest is ook geen argument tegen hem. Hij moest vooral mathematieken, en zooals men tevens gezegd heeft, ook experimentatie kennen. Daarbij zal men in het artikel van M. Hettema een opsomming van bezwaren vinden, die dank aan een lamige uiteenzetting zijn verklaringen over het moeilijke onderwerp begrijpelijker maken. En toch wordt de groote les niet gemist, want onze correspondent brengt de waarschijnlijke misgreep van Einstein gelukkig in verband met andere missingen van de « hoogmoedige » Wetenschap.

En de schrijver toont ook hoe de roem van een groot geleerde kan tanen, wanneer hij niet meer in zijn gewone omgeving optreedt. Men zou haast gaan zeggen dat de Hitleriaan gelijk had, die door de gebroeders Tharaud voorgesteld wordt in het werk : Als Israël niet meer Koning is (Quand Israël n'est plus Roi, 1933). In een denkbeeldig gesprek tusschen een Duitscher en een Jood, doet hij de woordenwisseling als volgt beginnen :

« **De Jood.** — Deze vervolging tegen de Joden, die tot een ander tijdperk der geschiedenis moest behooren, is een ramp voor ons. Maar ze is er ook een voor Duitschland.

De Duitscher. — Maak u daar niet bezorgd om.

De Jood. — Het land berooft zich van mannen van talent van eerste gehalte, zelfs van eenige vernuften.

De Duitscher. — Laten we Einstein daarlaten, als 't u belieft. Hij is reeds hatelijk geworden : met hem gedurig vooruit te zetten zult ge eindigen met hem belachelijk te maken »....

Onze correspondent, M. Hettema doet de ommekeer van de opinie blijken waarbij hij schrijft : « Zoo gaat de wereldglorie voorbij. Einstein van het tooneel af ! » De herhaalde herinnering aan de vergankelijkheid der dingen is noodig om perk en paal aan de menschelijke ijdelheid te stellen.

G.S.

BOEKENCRISIS IN DE VER. STATEN.

Het index van de New Trust Company bevestigt de statistieken, die in 't algemeen op een ernstige crisis in den verkoop der boeken wezen.

Met reusachtige cijfers zelfs gaat de verkoop sinds vijf jaren achteruit. In 1929 heeft men in totaal 235 millioen boeken verkocht, in 1933 was dit cijfer tot 154 millioen gedaald om verleden jaar nogmaals te verminderen. Een typisch voorbeeld wordt door dezelfde index aangehaald. De bedienden en werklieden der Fordfabrieken trekken ontegensprekelijk een goed loon. Ondanks dit feit zijn er enkel 7 families op 100 die in 1934 boeken gekocht hebben. De anderen hadden geen duit over voor « onnuttige aankoopjes ».

De Relativiteitstheorie van Einstein weerlegd

Dezer dagen ontving ik 'n « present exemplaar van den schrijver » van het pas verschenen werk van Prof. Nestor Ionides, den bekenden hoogleeraar te Bocharest (Roemenië), getiteld : « **Einsteins Relativitatstheorie grundlich widerlegt** ».

Het boek is in 't Duitsch geschreven en te Yokohama gedrukt. Prof. Ionides bevindt zich nl. op dit oogenblik in Japan, alwaar zijn broeder, de vermaarde wereldreiziger Theodoros Ionides, thans 'n hooge betrekking bij de spoorwegen vervult. Tijdens mijn verblijf in Japan bracht mijn vriend, de ingenieur T. Takeo mij met beiden in kennis. Takeo had Th. Ionides op enkele zijner reizen vergezeld. Ik woonde zes maanden met hen samen in een groot boardinghouse (pension) in de Riverstreet te Hoboken (New Jersey) en deed in 1908 de reis van New York naar Liverpool met hen aan boord van de toen splinternieuwe Mauretania, het zusterschip van de later, in den oorlog door de Duitschers getorpedeerde Lusitania, destijds de snelste en tegelijk de grootste stoomschepen ter wereld. Beide luxueuse stoomers waren in 't laatst van 1907 van stapel geloopen.

Nestor Ionides heeft zijn boek in 't Duitsch geschreven omdat Einstein een Duitsche Jood is, die weinig taalkundig is ontwikkeld. Ionides beheerscht vele talen. Het oordeel van Prof. Ionides over de **relativiteitstheorie** is verpletterend. Er blijft onder het meedoogenlooze ontleedmes van **den Roemeenschen geleerde** eenvoudig **niets** van over. De basis van de theorie (dat ruimte en tijd niet onafhankelijk van elkaar zijn, maar **relatief**) is een misgreep (Fehlgriff), een waan zegt Ionides. Trouwens, Einstein heeft op een conferentie te Pasadena (Californië) zelf verklaard, dat de basis van de theorie niet voldoende is en hij er een nieuwe « ontwikkeling » van moest maken. Inderdaad, zegt Ionides, de basis is zoo onvoldoende dat er van de geheele theorie niets overblijft. Het valt zelfs moeilijk, Einstein **ernstig** te nemen. De heele theorie heeft veel van een klucht, een mislukte en misplaatste grap.

Einstein beweert b. v. dat als iemand met de snelheid van het licht door het wereldruim kon vliegen, hij in één jaar wel 100 jaar kon doorleven en dus zooveel ouder worden. Door de snelle beweging, zet u ! Ruimte en tijd zijn relatief. Ruimte is niets en tijd is niets, maar te zamen zijn ze alles. Kwam de snelvlieger na zulk een jaar vliegen op de aarde terug, dan zouden al zijn tijdgenooten al lang gestorven zijn. In één jaar immers had hij honderd jaar doorleefd. Dat is de relativiteitstheorie van Einstein. Ein is niets en stein is niets en te zamen zijn ze .... ook niets.

Wij leerden als studenten, zegt Ionides, dat het Heelal oneindig is, omdat er geen grens mogelijk is. Neemt men zulk 'n grens aan, dan kan gevraagd worden : Wat is achter die grens ? Dit leidt tot ongerijmdheid. Dus moet 't Heelal oneindig zijn. (Bewijs uit 't ongerijmde). Einstein ontkende dit. 't Is eindig zei hij. Maar kort geleden heeft hij te Pittsburg erkend, dat hij ook hierin zich vergist had, en dat het Heelal toch misschien wel oneindig kon zijn. Prettig zal 't Heelal het wel niet vinden dat er door Einstein zoo mee omgesold wordt, maar 't zal zich troosten met het Grieksche spreekwoord : « Tal van veelweters hebben geen gezond verstand ». — (Polymatheia noun ouk echousin).

Het is onbegrijpelijk hoe zulk een onzinnige theorie die volkomen in de lucht hangt en met alle gezond verstand spot, zoovele hoofden op hol heeft kunnen brengen en hoe men er toe gekomen is, dezen kwantjesmaker zoo te bewierooken. De internationale reclame van 's mans rasgenooten, is de oorzaak. De klucht van de relativiteit is te vergelijken met die van den « gloeienden nevelbol », waaruit volgens Laplace ons zonnestelsel zou zijn ontstaan (door afkoeling !) of met « de ontwikkelingstheorie » van Ch. Darwin, die tientallen van jaren, de geesten, vooral in Engeland heeft beheerscht, maar waaraan thans geen verstandig mensch meer gelooft. Darwin is vergeten en zoo zal het Einstein ook vergaan. « Grauw is alle Theorie » zei Goethe terecht.

* * *

Dat de « geleerde » wereld zich nogal eens laat beetnemen, is in de vorige eeuw gebleken uit het grappige geval van het zg. « Oeralinda Bok », een oud boek, dat allerlei wetenswaardigs uit vroegere tijden heette te bevatten, maar later bleek het werk te zijn van 'n handigen vervalscher. De « voorwereldlijke mensch » van Prof. Scheuchzer is 'n tweede voorbeeld hiervan. Deze geleerde zag een brok geraamte van 'n reuzenalamander aan voor 't skelet van den voorwereldlijken mensch (homo diluvii testis). En de Jood Frank Heine heeft voor 'n paar jaar de heele politieke en militaire wereld bij den neus gehad met zijn vervalschte documenten, die in het Utrechter Dagblad werden gepubliceerd. « Mundus vult decipi decipiatur ergo » (De wereld wil bedrogen zijn, dus worde ze bedrogen). Dat geldt nog steeds.

* * *

Prof. Ionides houdt dus de relativiteitstheorie voor mislukt. Hij schrijft woordelijk : « Er blijft dus van Einsteins Relativiteitstheorie niet een steen (Ein Stein) op den anderen. De Professor heeft de menschen heel netjes met den neus rondgeleid ». Hij citeert spottend het oude Duitsche studentenliedje (Ionides heeft in Duitschland gestudeerd) :

« De oude spitsboef Meier,
Wilde mij verkoopen Eier....
. . . .
Ik begeerde zijn eier niet ! »
(« Der alte Spitzbub Maier », enz.

En hij eindigt met de verklaring : Als de relativiteitstheorie binnenkort aan den meestbiedende te koop wordt geboden dan kan 't wel zijn, dat niemand er nog iets voor wou geven. « Zoo gaat de wereldglorie voorbij. Einstein van het tooneel af ! »

* * *

Om te besluiten nog 'n enkel woord over het « nieuwe middel tegen de kanker » van Dr. Bondien te Zeist (Holland) hetwelk bij onderzoek bleek te zijn een « aaneenschakeling van fouten en vergissingen ».

[...]E WARMTE [...]ERHOOGEN [zon]der het verbruik te vermeerderen
[D]e prachtige vulhaard « Record » is voor[...]en het eerste degelijk recuperatiesysteem.
[M]et gelijk kolenverbruik, is de warmte, door [t]oestel verspreid, veel heviger, dank zij dit [syste]em, en bij gelijke warmteverspreiding is [het] verbruik merkelijk minder.
[In] alle geval verwezenlijkt de « Record » warmte-uitbreider tegenover alle andere [ge]lijke toestellen, een werkelijke besparing van brandstof.
BESTE BELGISCHE FABRICATIE

[...]es bruxelloises
[...]SSEL

[...]IGNE,

[...] waarden [...], ter stu[...] [...]E, Wijn[...]

Hier hebben [...] menschen staan kijken hoe de spin n um ken draad om den kop van de slang weefde, terwijl de slang al zwakker en zwakker werd. De spin was duidelijk aan de winnende hand.

Toen de slang het bijna begaf, kwam een lid van de dierenbescherming een eind aan den strijd maken.

« KETTING-BRIEVEN » IN ZWITSERLAND VERBODEN.

De federale overheden hebben een decreet uitgevaardigd, waarbij de z.g. « ketting-brieven », die hier zoojuist hun intrede hebben gedaan, onwettig worden verklaard.

Alle gelden, die in dergelijke « kettingbrieven » per post worden verzonden, zullen in beslag genomen worden.

Gerst »	
Aardappelen, de 100 kilos	50 tot 00 00
Stroo, de 1000 kilos	200 tot 000
Hooi »	250 tot 300

Te koop gesteld : Rundvee 107 ; kalveren 84 ; vette varkens 6 ; loopers 601; baggen 2291, schapen 12 ; paarden & veulens 000.

PAARDENMARKT te Tongeren op Donderdag 12 September.

* * *

MARKT VAN BORGLOON.

Boter, de kilo	16,00 tot —,—
Eieren, de 26	16,00 tot —,—
Hennen, het koppel	20 tot 22
Kiekens, »	14 tot 16
Duiven, »	9 tot 10
Konijnen, het stuk	10 tot 20
Aardappelen, de 100 kgr.	75 tot —

UIT TER HAND TE KOOP
Prachtige VILLA
gelegen te Tongeren op min dan 5 minuten van het station, omgeven door een grooten welbeplanten tuin, gansch omsloten door een muur, oppervlakte 1475 m2.
De villa bevat gelijkvloers 4 plaatsen, en op de verdieping 6 plaatsen Ze is voorzien van electriciteit, waterleiding, centrale verwarming en badinrichting.
Voor inlichtingen zich wenden ten

Studie van Mter Auguste VAN ORMELINGEN, doctor in de rechten, notaris te Tongeren, Predikheerenstraat, 9.
UIT TER HAND TE KOOP
STAD TONGEREN.
Schoone BOUWPLAATSEN
gelegen langs den Bilsersteenweg.
Aangename ligging, goede voorwaarden.

Waarom lijden aan
HOOFDPIJN
MIGRAINE
TANDPIJN
GRIEP
RHEUMATIEK
ZENUWKOORTSEN
PIJN der MAANDSTONDEN
als de
Wonderbare BRUINE POEDERS
van
't ROOS KRUIS
der Apotheek DE POORTERE
SINT - NIKLAAS - WAAS